

vonnis

RECHTBANK DEN HAAG

Civiel recht
Kantonrechter
Zittingsplaats Leiden

Zaaknummer: 10015117\CV EXPL 22-2192

Vonnis van 19 oktober 2022

in de zaak van

1. [REDACTED]
wonende te [REDACTED]
2. [REDACTED]
wonende te [REDACTED]
3. [REDACTED]
wonende te [REDACTED]
eisende partijen,
hierna samen te noemen: [REDACTED]
(dan wel afzonderlijk [REDACTED], [REDACTED] of [REDACTED]),
gemachtigde: mr. E.M.Y. Sørensen,

tegen

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid HALIX B.V.,
statutair gevestigd en kantoorhoudende te Leiden,
gedaagde partij,
hierna te noemen: Halix,
gemachtigde: mr. E.M.G.F. Spijkerman en mr. C. Prevoo.

1. De procedure

- 1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:
- de dagvaarding met producties van 18 juli 2022;
 - de conclusie van antwoord met producties van 24 augustus 2022;
 - de nadere producties 16 t/m 24 aan zijde van [REDACTED] c.s.;
 - het e-mailbericht van mr. Spijkerman van 3 oktober 2022;
 - het e-mailbericht van mr. Sørensen van 12 oktober 2022.

1.2. Op 5 oktober 2022 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden [REDACTED] c.s. zijn verschenen, vergezeld door hun gemachtigde. Halix is verschenen bij [REDACTED] (via een videoverbinding) en de ter zitting fysiek aanwezige gemachtigden mr. Spijkerman en mr. Prevoo. De griffier heeft aantekeningen gemaakt van hetgeen ter zitting is besproken.

1.3. Ten slotte is vonnis bepaald.

2. De feiten

1.1. [REDACTED] is in de periode 1 februari 2020 tot 1 maart 2022 als business developer in dienst geweest bij Halix. Het laatstverdiende salaris bedroeg bruto £ 94.500,00 per jaar.

1.2. [REDACTED] is in de periode 1 maart 2014 tot 1 maart 2022 als international business developer in dienst geweest bij Halix. Het laatstverdiende salaris bedroeg bruto € 104.000,00 per jaar.

1.3. [REDACTED] is in de periode 1 december 2018 (dan wel 1 december 2017) tot 1 april 2022 als business developer in dienst geweest bij Halix. Het laatstverdiende salaris bedroeg bruto € 7.500,00 per maand.

1.4. In de arbeidsovereenkomsten van [REDACTED] c.s. staan bonusregelingen. In de arbeidsovereenkomsten van [REDACTED] en [REDACTED] is de jaarlijkse bonus gemaximeerd tot 15% van het bruto jaarsalaris. Op 1 april 2020 zijn [REDACTED] c.s. en Halix een gewijzigde bonusregeling per 1 januari 2020 overeengekomen die als addendum achter de arbeidsovereenkomsten zijn gevoegd. Deze gewijzigde bonusregeling luidt, voor zover van belang, als volgt:

"(...) The bonus is subject to overachieving the Net Revenue (as defined below) for the year concerned and is set at 1,5% of the invoiced amount for each project milestone achieved. (...) Each bonus award shall be divided into 2 components: a bonus based on the team efforts of 25% and a bonus of 75% based on the personal contribution of the Employee for each project milestone invoiced. (...)" De bonus wordt uiterlijk met de salarisbetaling over de maand juni van het volgende jaar uitbetaald.

1.5. De meerjarenbegroting voor de periode 2020 t/m 2024 ging uit van omzetten van € 7.403.000,00 in 2020 tot € 20.128.000,00 in 2024.

1.6. In april 2020 kreeg Halix van de universiteit van Oxford de opdracht om ondersteunende diensten te verlenen voor de productie van een COVID-19 vaccin. Later die maand werd duidelijk dat de universiteit van Oxford ging samenwerken met AstraZeneca. De omzet steeg in 2020 tot € 11.651.000,00 (begroot € 7.403.000,00) en in 2021 naar € 78.613.000,00 (begroot: € 12.227.000,00).

1.7. Over het jaar 2020 bedroeg de, conform de nieuwe bonusregeling, berekende bonus voor [REDACTED] € 226.518,00, voor [REDACTED] € 57.485,00 en voor [REDACTED] € 73.727,00.

1.8. In de brief van 24 juni 2021 heeft Halix [REDACTED] c.s. voorgesteld om voor het jaar 2020 akkoord te gaan met een bonus van € 119.243,00 per persoon en voor 2021 en verder in stemmen met een nieuwe bonusregeling. Deze voorgestelde bonusregeling zou een maximumbonus van 30% van het jaarsalaris inhouden. [REDACTED] c.s. hebben niet ingestemd met dit voorstel.

1.9. Bij brief van 11 augustus 2021 heeft Halix [REDACTED] c.s. bericht dat de bonussen over 2020 alsnog worden uitbetaald. Halix schrijft onder meer: (...) *"We believe that a payment for 2020 herewith demonstrates our good intentions and is made voluntarily based upon our mutual understanding to agree upon a capped bonus system for 2022 onwards and a transitional arrangement for 2021. (...)"* De bonussen over 2020 zijn vervolgens aan [REDACTED] c.s. uitbetaald.

1.10. Partijen zijn vervolgens niet tot nadere afspraken gekomen over de bonus over de jaren 2021 en volgende. In mei 2022 heeft Halix [REDACTED] c.s. bericht dat Halix 50% van het jaarsalaris over 2021 als bonus zal gaan uitbetalen. Aan [REDACTED] is vervolgens bruto € 53.909,87 uitbetaald, aan [REDACTED] bruto € 52.758,05 en aan [REDACTED] bruto € 33.600,00. Op de bonus van [REDACTED] is een bedrag in mindering gebracht omdat [REDACTED] volgens Halix onregelmatig heeft opgezegd en een gefixeerde schadevergoeding is verschuldigd.

2. Het geschil

2.1. [REDACTED] c.s. vorderen - samengevat – veroordeling van Halix tot betaling van bedragen van € 783.303,13 bruto aan [REDACTED], € 86.125,95 bruto aan [REDACTED] en € 64.375,00 bruto aan [REDACTED], vermeerderd met de wettelijke verhoging wegens te late betaling (50%) en de wettelijke rente. Subsidiair worden in goede justitie te bepalen bedragen gevorderd. In beide gevallen wordt aanspraak gemaakt op een vergoeding van € 6.775,00 voor buitengerechterlijke werkzaamheden en het verstrekken van salarisstroken. Volgens [REDACTED] c.s. moet de afgesproken bonusregeling worden nagekomen. Er is geen sprake van onvoorziene omstandigheden omdat Nederland in april 2020 al in een lockdown was. Dat er een grote opdracht binnenkwam was ook niet onvoorzienbaar. Als er al sprake is van een onvoorziene omstandigheid dan is de situatie niet zodanig dat [REDACTED] c.s. naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid geen ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst mogen verwachten. Ook Halix profiteert van de hoge omzet. De enkele omstandigheid dat de bonus hoog is, maakt niet dat de bonus niet is verschuldigd.

2.2. Halix voert verweer. Halix concludeert tot niet-ontvankelijkheid van [REDACTED] c.s., dan wel tot afwijzing van de vorderingen van [REDACTED] c.s., met veroordeling van [REDACTED] c.s. in de kosten van deze procedure. Volgens Halix zouden [REDACTED] c.s. onder normale omstandigheden bonussen kunnen verwachten van maximaal € 37.000,00. De bedoeling van de bonusregeling was om het binnenhalen van nieuwe klanten te belonen. De samenwerking met de universiteit van Oxford en AstraZenica hebben geleid tot een ongekende omzetverhoging. De doelstellingen over 2021 zijn nooit gegeven. Het is niet terecht dat wordt uitgegaan van de doelstellingen over 2020. In 2021 zijn geen nieuwe klanten binnengehaald. Bonussen van gemiddeld driemaal het jaarsalaris zijn nooit de bedoeling geweest en zijn niet in overeenstemming met normen en beleid van Halix. De bonusregeling moet naar de Halviltex-norm worden uitgelegd. Het beginsel van redelijkheid en billijkheid en goed werknemerschap verzetten zich tegen het uitkeren van de bonus. COVID-19 en de overeenkomst met de universiteit en AstraZenica zijn onvoorziene omstandigheden. Bij het overeenkomen van de nieuwe bonusregeling was de deal met AstraZenica buiten beeld en de explosieve groei onvoorstelbaar. Het contractuele evenwicht is verstoord en een ongewijzigde voortzetting van de regeling kan niet van Halix worden verlangd.

2.3. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover nodig, nader ingegaan.

3. De beoordeling

Rechtsmacht en toepasselijk recht

3.1. Omdat [REDACTED] en [REDACTED] in het buitenland wonen, heeft deze zaak een internationaal karakter. Vooropgesteld wordt dat de internationale bevoegdheid van de Nederlandse rechter aan de hand van de bepalingen van de Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en

handelszaken ((Brussel I bis-vo) dient te worden bepaald. De omstandigheid dat [REDACTED] in het Verenigd Koninkrijk woont is overigens niet van belang, in aanmerking genomen het universeel formeel toepassingsgebied van artikel 21 lid 1 sub b Brussel I bis-vo. In de arbeidsovereenkomst van [REDACTED] staat een forumkeuzebeding dat de Nederlandse rechter rechtsmacht geeft. Overigens komt de Nederlandse rechter ook zonder forumkeuze op grond van artikel 21 lid 1 sub a Brussel I bis-vo rechtsmacht toe omdat Halix in Nederland is gevestigd.

3.2. Op grond van artikel 8 lid 1 van Verordening nr. 593/2008 van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) wordt een individuele arbeidsovereenkomst beheerst door het recht dat de partijen hebben gekozen. In de arbeidsovereenkomsten staat een keuze voor toepassing van Nederlands recht. De kantonrechter zal dan ook Nederlands recht toepassen.

Uitleg bonusregeling

3.3. Halix beroept zich op de Haviltex norm (HR 13 maart 1981, ECLI:NL:HR:1981:AG4158) en stelt dat de bonusregeling zo moet worden uitgelegd dat *"bonussen zouden worden toegekend in overeenstemming met het voorgaande, rekening houdend met de belangen van alle partijen en in lijn met wat historisch gebruikelijk is"*. De kantonrechter oordeelt allereerst dat de bonusregeling geen leemte bevat die aanvulling behoeft: de tekst is duidelijk en niet voor tweërlei uitleg vatbaar. Voorts oordeelt de kantonrechter dat hetgeen Halix stelt ("bedoeling van partijen") niet met zich mee kan brengen dat alsnog een maximum in de bonusregeling moet worden "ingelesen". Zo is niet gesteld dat partijen bij de totstandkoming van het addendum hebben gesproken over een maximum of een soortgelijke "bedoeling". Halix heeft ook niet gesteld wat het maximumbedrag aan bonus dat partijen hebben bedoeld dan precies bedraagt. Er is als bonus over 2021 weliswaar 50% van het jaarsalaris uitbetaald maar er is niet gesteld dat dit de bonusregeling is die partijen van meet af aan hebben beoogd af te spreken. Als Halix al niet precies weet wat partijen in weerwil van de taalkundige bewoordingen hebben bedoeld af te spreken, is een alternatieve uitleg van de bonusregeling met een beroep op de Haviltex-norm een brug te ver.

Bonus niet verschuldigd of verkeerd berekend?

3.4. Door Halix is gesteld dat [REDACTED] c.s. voor de berekening van de bonus niet mochten uitgaan van de targets over 2020. De kantonrechter oordeelt dat het de verantwoordelijkheid is van de werkgever om targets voor de berekening van bonussen te stellen. Dat de werkgever over 2021 geen targets heeft gesteld komt dan ook voor haar rekening. Veder is ter zitting gebleken dat de targets "alles of niets" targets zijn: als de targets worden gehaald, is de gehele bonus van 1,5% over de gerealiseerde omzet verschuldigd. [REDACTED] c.s. hebben onbetwist gesteld dat zelfs bij een verdubbeling van de targets van 2020 voor het jaar 2021 (van € 12.000.000,00 in 2020 naar € 24.000.000,00 in 2021) de doelen gemakkelijk zouden zijn bereikt. Kortom, ook al zouden er nieuwe hogere targets over 2021 zijn gesteld, deze zouden hoe dan ook zijn gehaald. De hoogte van de door [REDACTED] c.s. berekende bonussen (producties 13 a t/m c bij dagvaarding) is niet door Halix betwist zodat de kantonrechter van de juistheid van die berekeningen uitgaat.

Wijziging van arbeidsvoorwaarden?

3.5. In alinea 19 van de conclusie van antwoord schrijft de gemachtigde van Halix: *“om verwarring te voorkomen benadrukt Halix dat, hoewel de arbeidsrechtelijke rechtspraak laat zien dat de coronacrisis en bijkomende omstandigheden aanleiding kunnen zijn voor wijziging van arbeidsvoorwaarden, zij in het kader van de onderliggende kwestie geen beroep doet op eenzijdige wijziging van de bonusregeling”*. Vervolgens doet de gemachtigde toch een beroep op de norm van redelijkheid en billijkheid/goed werknemerschap dan wel het leerstuk van de onvoorziene omstandigheden om te komen tot een lagere bonus dan overeengekomen. De kantonrechter zal het beroep op de redelijkheid en billijkheid/goed werknemerschap en onvoorziene omstandigheden dan ook beoordelen. Daarbij merkt de kantonrechter op dat, hoewel de arbeidsovereenkomsten eenzijdige wijzigingsbedingen bevatten, door Halix geen beroep is gedaan op artikel 7:613 van het BW.

Goed werknemerschap/ redelijkheid en billijkheid

3.6. Halix stelt dat [REDACTED] c.s. in redelijkheid niet van Halix kunnen verwachten dat de bonus over 2021 wordt uitgekeerd omdat dit in “alle denkbare opzichten volstrekt buitenproportioneel zou zijn”. In 2021 zijn geen nieuwe klanten binnengehaald maar slechts bestaande klanten onderhouden. De bonus moet ook in overeenstemming zijn met normen en het beleid van Halix.

3.7. Uitgangspunt is dat partijen gebonden zijn aan hetgeen zij hebben afgesproken: de redelijkheid en billijkheid verlangen in de eerste plaats trouw aan het gegeven woord. Een werknemer moet onder omstandigheden echter akkoord gaan met een wijziging van een arbeidsvoorwaarde, op grond van de algemene verplichting zich als goed werknemer te gedragen (artikel 7:611 BW). De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 11 juli 2008 (ECLI:NL:HR:2008:BD1847, Stoof/Mammoet) criteria geformuleerd om te beoordelen wanneer een werknemer een wijziging moet accepteren. De Hoge Raad heeft in het arrest het volgende overwogen:

“3.3.2 (...) Bij de beantwoording van de vraag tot welke gevolgen een wijziging van de omstandigheden voor een individuele arbeidsrelatie kan leiden, dient immers in de eerste plaats te worden onderzocht of de werkgever daarin als goed werkgever aanleiding heeft kunnen vinden tot het doen van een voorstel tot wijziging van de arbeidsvoorwaarden, en of het door hem gedane voorstel redelijk is. In dat kader moeten alle omstandigheden van het geval in aanmerking worden genomen, waaronder de aard van de gewijzigde omstandigheden die tot het voorstel aanleiding hebben gegeven en de aard en ingrijpendheid van het gedane voorstel, alsmede – naast het belang van de werkgever en de door hem gedreven onderneming – de positie van de betrokken werknemer aan wie het voorstel wordt gedaan en diens belang bij het ongewijzigd blijven van de arbeidsvoorwaarden. (...)”

3.8. De kantonrechter oordeelt dat, als al aangenomen wordt dat een voorstel tot wijziging van de bonusregeling aan [REDACTED] c.s. is gedaan, Halix niet heeft onderbouwd dat sprake is van een wijziging van omstandigheden die een terechte aanleiding geeft tot het doen van een wijzigingsvoorstel. De omstandigheid dat de bonus veel hoger is dan verwacht of niet in overeenstemming is met normen binnen de onderneming is daarvoor niet voldoende. Halix

heeft ook niet gesteld dat zij de bonussen niet kan betalen of dat betaling tot grote financiële problemen zal leiden.

3.9. Ook op grond van de (beperkende werking van de) redelijkheid en billijkheid kan geen uitzondering worden gemaakt op het uitgangspunt dat partijen nakoming kunnen verlangen van hetgeen zij zijn overeengekomen. Halix heeft (ook) daarvoor onvoldoende zwaarwegende omstandigheden gesteld.

Onvoorziene omstandigheden

3.10. Indien sprake is van onvoorziene omstandigheden kan de rechter op vordering van een van partijen de gevolgen van een overeenkomst wijzigen of deze geheel of gedeeltelijk ontbinden als de onvoorziene omstandigheden van dien aard zijn dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid geen ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst kan worden verwacht. Een beroep op artikel 6:258 van het BW wordt slechts in uitzonderlijke gevallen gehonoreerd.

3.11. Halix stelt dat zowel COVID-19 als de overeenkomst met AstraZenica kwalificeren als een onvoorziene omstandigheid maar heeft niet gevorderd de bonusregeling te wijzigen of te ontbinden. Nog los daarvan geldt ten aanzien van COVID-19 dat deze omstandigheid al bekend was op het moment dat de nieuwe bonusregeling werd overeengekomen en dus niet als onvoorziën kan gelden. De overeenkomst met AstraZenica was wellicht niet voorzien maar deze omstandigheid dient voor rekening en risico van Halix te blijven. Halix dient, zoals iedere onderneming, rekening te houden met een stijging van de omzet. Zeker omdat Halix in 2019 de nieuwe productiehal in gebruik heeft genomen waarmee een grotere omzet kon worden behaald. Daar komt bij dat deze wijziging van omstandigheid alleen maar gunstig is voor Halix en gesteld noch gebleken is dat Halix door het ongewijzigd laten van de overeengekomen bonusregeling in de financiële problemen komt of anderszins nadelige gevolgen zal ondervinden.

3.12. Al met al luidt de conclusie dat de gevorderde bedragen zullen worden toegewezen. Door Halix is geen tegenvordering ingesteld voor wat betreft de wijze waarop [REDACTED] zijn arbeidsovereenkomst heeft opgezegd. Ook is door Halix niet gesteld of en zo ja welk bedrag voor verrekening met de bonus van [REDACTED] in aanmerking dient te komen. Aan [REDACTED] wordt dan ook het door hem gevorderde bedrag van € 64.375,00 toegekend. De kantonrechter heeft ter zitting overigens vernomen dat de drie werknemers de totale bonus van € 933.804,08 zullen delen. Halix zal worden veroordeeld om van de betalingen loonspecificaties te verstrekken. Een dwangsom vindt de kantonrechter niet nodig.

3.13. Over de bedragen is de wettelijke verhoging op grond van artikel 7:625 BW verschuldigd, welke door de kantonrechter gelet op alle omstandigheden van het geval wordt gesteld op 5%. De gevorderde wettelijke rente zal worden toegewezen vanaf de dag van dagvaarding omdat [REDACTED] c.s. niet hebben gesteld dat en zo ja vanaf welk eerder moment Halix in verzuim was.

3.14. [REDACTED] c.s. vorderen vergoeding van buitengerechtelijke incassokosten. Aan de wettelijke eisen voor een vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten is voldaan. De hoogte van de vordering zal worden getoetst aan het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten (hierna: het Besluit). De gevorderde vergoeding voor

buitengerechtelijke incassokosten is niet hoger dan het tarief dat in het Besluit is bepaald. Daarom wordt een bedrag van € 6.775,00 toegewezen.

3.15. Halix is de partij die ongelijk krijgt en zij zal daarom in de proceskosten worden veroordeeld. Tot aan dit vonnis worden de proceskosten aan de zijde van [REDACTED] c.s. als volgt vastgesteld:

- kosten van de dagvaarding	€	131,18	
- griffierecht	€	693,00	
- salaris gemachtigde	€	2.490,00	(2,00 punten × € 1.245,00)
Totaal	€	3.314,18	

De beslissing

De kantonrechter

- veroordeelt Halix om binnen 5 dagen na dit vonnis aan [REDACTED] te betalen een bedrag van € 783.303,13 bruto, te vermeerderen met de wettelijke verhoging van 5% en met de wettelijke rente met ingang van 18 juli 2022 tot de dag van volledige betaling,
- veroordeelt Halix om binnen 5 dagen na dit vonnis aan [REDACTED] te betalen een bedrag van € 86.125,95 bruto, te vermeerderen met de wettelijke verhoging van 5% en met de wettelijke rente met ingang van 18 juli 2022, tot de dag van volledige betaling,
- veroordeelt Halix om binnen 5 dagen na dit vonnis aan [REDACTED] te betalen een bedrag van € 64.375,00 bruto, te vermeerderen met de wettelijke verhoging van 5% en met de wettelijke rente met ingang van 18 juli 2022, tot de dag van volledige betaling,
- veroordeelt Halix om van deze betalingen loonspecificaties te verstrekken,
- veroordeelt Halix om aan [REDACTED] c.s. te betalen een bedrag van € 6.775,00 als vergoeding voor buitengerechtelijke werkzaamheden,
- veroordeelt Halix in de proceskosten, aan de zijde van [REDACTED] c.s. tot dit vonnis vastgesteld op € 3.314,18,
- verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad,
- wijst het meer of anders gevorderde af.

Dit vonnis is gewezen door mr. W.A. Swildens en in het openbaar uitgesproken op 19 oktober 2022.

Voor grosse

19 OKT. 2022

De griffier van de Rechtbank Den Haag
Team Kanton
Zittingslocatie Leiden